

УДК 796.332 "450.50/75" (477.84)

ЗДОБУТКИ КРЕМЕНЕЦЬКОГО ФУТБОЛУ У 1950-1975 РОКАХ

**Авраменко В. Г., Довгань О. М., Галєвич В. С.,
Голуб В. А.**

*Кременецький обласний гуманітарно-педагогічний
інститут імені Тараса Шевченка*

Анотація: У статті розкрито здобутки кременецьких футбольних команд в 50-75 роках у змаганнях різного рівня. Тоді ведучими командами були: „Урожай”, „Лісо-технік” і команда педагогічного інституту „Буревісник”.

Ключові слова: навчання, тренування, змагання, ігри, перемоги, чемпіонати, гравці, тренер.

Актуальність проблеми. Невід’ємною частиною виховного процесу дітей, підлітків, юнаків, молоді нашої країни є фізична культура, яка спрямована на зміцнення здоров’я, підвищення фізичних можливостей організму людини та забезпечення довготривалого, здорового способу життя.

Елементом повсякденного життєвого виховання всіх верств населення є футбол, який сприяє зміцненню і збереженню здоров’я, розвитку тілесних, морально-вольових якостей та організації культурного дозвілля і відпочинку. Цим підтверджуємо актуальність проблеми й обумовлюємо вибір теми нашого дослідження.

Мета дослідження: розкрити історико-соціальні аспекти динаміки розвитку футболу на Кременеччині та спортивні досягнення кременецьких футбольних команд і колективів у 50-75 роках ХХ ст.

Концептуальні ідеї. Кременеччина багата своїми славними футбольними традиціями. У післявоєнний період (після другої світової війни) на першості області добре виступила команда "Спартак", у складі якої грали футболісти Ф. Говлішев, Л. Чернов, О. Бондарський, Л. Бондарський, Є. Крутовіч, В. Енкнер, В. Котов, І. Козловський, М. Лахміцький, В. Туницький, І. Гончаренко, Ю. Пацюркевич.

Натомість, на першості міста виступали команди "Спартак-1", "Спартак-2", "Динамо" та збірна команда кременецьких шкіл.

Наприкінці 40-х років на першості Тернопільської області грала кременецька команда "Більшовик", основу якої складала вищевказані спартаківці.

А вже у 1950 році практично ці ж футболісти, але у складі новоствореної команди "Шахтар" (команда місцевої шахти), змагалися в першості України з футболу у другій групі. У цьому ж році в міжобласній спартакіаді фізкультурників добровільного спортивного товариства "Шахтар" між футбольними командами Золочівської, Мукачівської, Володимир-Волинської, Кременецької вугільних шахт і Львівського гірничого технікуму перемогу здобули кременецькі футболісти.

У 1952 році на першості області виступали вже три кременецькі команди. Це – "Спартак", "Торпедо" та "Колгоспник".

У 1955 році в розигранні Кубка області з футболу дебютувала новостворена команда Кременецького педагогічного інституту "Буревісник".

У першості району з футболу в 1956 році, що входила в комплексний залік районної спартакіади, перемогу здобули спортсмени села Білокриниця, за яке тоді виступали військовослужбовці місцевої військової частини. Друге місце завоювали футболісти "Буревісника", третє – педін-

ституту. Добру гру показували футболісти М. Каразій, І. Гойман, В. Вартабедян і В. Чернуха. У цьому ж році в Почаєві відбулися зональні змагання на першість області з футболу між командами Кременця, Вишнівця та Почаєва. Кременчани вийшли у фінал першості області.

У 1957 році на Кременецькому крейдяному заводі створено футбольну команду спортивного товариства "Спартак", а команда лісотехніку називалася "Червона зірка".

У першості району з футболу 1958 року брали участь 8 спортивних колективів. Це команди "Спартак", "Авангард", дитячої спортивної школи, с. Білокриниця (військової частини), педінституту, училища механізації, лісотехніку та сільгосптехніку. У першості області виступали команди "Авангард" (м. Кременець) і "Лісотехнік" (лісотехнікум, с. Білокриниця). В авангардівців відзначалися капітан команди І. Бірюков, лівий крайній О. Бондарський, півзахисник Г. Смакоуз, центральний нападник Р. Зацний.

Володарем Кубка району з футболу 1959 року стала команда "Буревісник" (педінститут), яка у вирішальному матчі перемогла "Авангард" (автопарк). Добре в команді-переможниці себе зарекомендували В. Вдовін, брати-близнюки Володимир і Юрій Максимови, С. Литчак. Влітку цього ж року "Лісотехнік" (лісотехнікум) став володарем Кубка області, а восени здобув і чемпіонство.

Добру гру у фіналі продемонстрували І. Гриник, О. Піонтковський, Р. Баран і тренер команди студентів – Ю. Карасьов. Переможний гол у додатковий час забив гравець лісотехніку В. Авраменко.

У цьому ж році відбулася цікава товариська зустріч між кременецьким "Буревісником" і московською командою 19-ої райради "Динамо". Команда "Динамо" – володар Кубка СРСР серед команд колективів фізкультури 1958 року. В її складі – 10 майстрів спорту. Ця зустріч за-

кінчилася перемогою москвичів з рахунком 2:1. А команду "Лісотехнік" екзаменував "Спартак" з Вільнюса – майстер класу "Б" першості Радянського Союзу. Команда лісотехнікуму звела товариську зустріч до нічиєї – 1:1.

На фото: володарі кубка Тернопільської обл. 1959 року. Зліва направо: Д. Поліщук, Ю. Карасьов, В. Авраменко, Б. Рознятовський, П. Мрачко, Л. Поленяк, О. Піонтковський, В. Страхалют, І. Гриник, Ю. Трофименко, В. Бокач, В. Козачок.

У травні 1961 року в Кременці проходили змагання на першість України з футболу серед команд вузів. Учасниками їх були спортсмени Львівського інституту фізкультури, Ужгородського університету, Рівненського та Кременецького педінститутів. Кременецькі футболісти увійшли у фінальну частину змагань.

У кінці травня 1962 року в Кременці тривали півфінальні змагання з футболу на першість УРСР спортивного товариства "Буревісник".

У турнірі брали участь футбольні команди Києва, Харкова, Львова та Кременця. Посівши друге місце у групі,